

NELE POLLATSCHEK

Kleinigheden

Roman

Vertaald uit het Duits door
Janneke van der Meulen

Uitgeverij Atlas Contact
Amsterdam/Antwerpen

I. Beginnen

In wezen maakt het natuurlijk geen donder uit wat voor weer het was. Nou ja, het miezerde. Natuurlijk miezerde het, Duitsland in december, wat verwacht je anders. Nou ja, ik had sneeuw verwacht, hoe die zich neervlijt over huizen en heuvels en dalen en alles bedekt met zijn koude kerstige warmte. Zoiets had ik verwacht toen we hier kwamen wonen. Sneeuw in de winter, zonneschijn in de zomer, poedelende kinderen, avonden aan beschonken tafels onder de lindeboom, avonden die je met recht *zoel* zou noemen. En dat ik dan overdag bij de vijver zit met een pen en een notitieboekje, misschien ook met een typemachine, en al heel lang zonder sigaretten, en in de verte Johanna en de kinderen, en af en toe voert de wind een vreugdekreetje naar mijn oor, dat me eraan herinnert hoe gelukkig we zijn.

Dat vertelde ik Johanna toen we het huis voor het eerst zagen, en zij zei: *Ach, Larsmannetje, je weet toch dat het niet altijd zomer kan zijn.* En natuurlijk wist ik dat, er is per slot ook nog de winter. Een winter waarin ik dan in mijn schrijfvertrek zou zitten, boven, op zolder, met de kleine houtkachel en die krakende geur van houten balken, met mijn notitieboekje en mijn pen, en later met

een manuscript, waarin ik in de marges mijn laatste correcties krabbel, waarna ik tevreden achteroverleun, mijn blik in de verte laat dwalen, over de heuvels en de dalen, het bos en de zachte sneeuw. Ik daarboven en beneden Johanna, de kinderen, de vreugdekreten en het geluk.

Dat is wat ik acht jaar geleden tegen Johanna zei, toen meneer Rosen ons het huis liet zien en Johanna nog aarzelde: hier zou het me lukken, zei ik. Nou ja, natuurlijk zei ik niet dat ‘het’ me zou lukken, ik zei iets concreters, maar het gaat nu niet om het concrete, het gaat om het geheel. Het zou me lukken, zei ik dus. En Johanna zei dat het huis wel behoorlijk was verramponneerd, en meneer Rosen zei dat het *voor de liefhebber* was, en ik zei: *Ja, ja, dat ben ik.*

En toen gingen we naar de bank, en mij werd nauwelijks een blik waardig gekeurd, iemand fluisterde *schrijver*, iemand anders kuchte *schrijver in spe*, en toen ging alle aandacht naar Johanna, er werd geknikt, er werd geglimlacht, er werd *in overheidsdienst* gepreveld. En toen kochten we het huis, we gingen er wonen en het miezerde.

In wezen miezerde het de hele tijd. Soms regende het ook. Zo’n striemende regen, alsof je wordt afgeranseld met een ingevette leren zweep, een regen die je meteen weer het huis in roest. Maar meestal miezerde het. Van die ragfijne krijstreepjes, een miezer die tinkelt in de dakgoot, en als je naar buiten gaat om de heg te snoeien of het dak van het schuurtje te repareren, dan prikken je koude handen en dan ga je maar weer naar binnen.

Maar het verraderlijkst is nog wel de onzichtbare miezer. Je staat voor het grauwe raam en vraagt: *Regent het eigenlijk nog*, en pas als je buiten bent zie je de kringen in de plassen, kleine puntjes die zich uitstrekken tot in het oneindige of tot in het niets, dat weet je niet precies, ook al sta je daar nog zo lang na te denken. En dan hoor je die miezer in de bladeren knisteren en je wordt ontstellend moe. Maar je bent nu al buiten en zo hard regent het nu ook weer niet, dus waag je je toch maar aan de reparatie van dat dak, want dat had je beloofd, en pas als je door de druppels op je bril geen hand meer voor ogen ziet geef je het op. Wanneer je weer binnenkomt ben je doornat.

Maar in wezen maakt het geen donder uit wat voor weer het was, je moet gewoon ergens beginnen, en dan begin je maar met het weer, dat is wel zo makkelijk, en juist in het begin moet je het jezelf gemakkelijk maken want, dat weet iedereen, *alle begin is moeilijk* en, dat weet ook iedereen, het midden is nog veel moeilijker, dus je moet het jezelf in het begin gemakkelijk maken, zodat je nog wat energie overhoudt voor het moeizame midden. Je begint dus met het weer, ook al geloof je in wezen helemaal niet in het weer. Wel in het klimaat natuurlijk. In de klimaatcrisis sowieso, vanwege de kinderen. Misschien ook in meteorologie. Maar niet in het weer. Althans niet in het weer in de herinnering. Het weer in de herinnering is als de muziek bij een film, die wordt er tijdens de montage aan toegevoegd. Was je gelukkig, dan scheen de zon,

en had je een gebroken hart, dan striemde de regen, dan was er onweer en bliksem en wenende maan, en had je... nou ja, vul maar in, dan miezerde het gewoon. Wat miezer betekent is in wezen ook voor iedereen wel duidelijk.

In de grond van de zaak – maar je hoeft ook niet altijd bij de grond van de zaak te beginnen, alsof de rest alleen maar oppervlakte is en je dan moet afdalen door heldergroen water, dat steeds dieper en donkerder wordt, totdat je de bodem hebt bereikt, en daar ligt ze dan, de waarheid, als een gouden bol, een eerste oorzaak, achter al het andere, dat je moet doorgronden voordat je eindelijk mag beginnen. En eigenlijk wil je toch alleen maar beginnen, *hoe* maakt dan ook niet uit, dus je begint met de miezel, dus je begint met het huis, op de begane grond, want je durft niet meer naar de zolder, en dus sta je voor het raam. En van hieruit gezien is het landschap één grote straat. Met midprice gezinsauto's en grauwe pleistergevels, en de kinderen zijn inmiddels volwassen en je weet niet eens meer wanneer je voor het laatst iemand een vreugdekreet hoorde slaken.

En zo kan je niet beginnen; als je met miezer begint, dan ben je al moe voor je bij het midden bent, dus begin je nog eens van voren af aan, je laat de miezer en het huis en de pleistergevels achterwege, je neemt je voor meteen ter zake te komen, je bedenkt dat je niet altijd *je* moet zeggen, *zeg gewoon eens ik*, zegt Johanna, zegt haar therapeute, dus zeg je dan *ik*, je gaat er nog eens goed voor zitten, je schudt je

schouders nog eens los, je zet je bril recht, je trekt je hangende mondhoeken op, je praat jezelf een glimlach aan, *het gaat je lukken*, zeg je, en dan schrijf je, nou ja, ik schrijf.

1. Antwoorden

Het was vrijdag 31 december en ik moest nog het een en ander afhandelen. Nou ja, alles.

En terwijl ik dit zo schrijf hoor ik meteen Lina's *Papa, overdrijf niet altijd zo* in mijn hoofd en hoe ze dan nadrukkelijk niet met haar ogen rolt omdat dat puberaal is, en op haar zestiende vindt het kind zichzelf te oud voor puberaal. Zonder te overdrijven hoefde ik natuurlijk niet werkelijk *alles* af te handelen. Oekraïne, duidelijk niet mijn taak. Monetair beleid van de Europese Economische Ruimte evenmin. Uitfasering van steenkool. Reddingswerk op zee. Al zou Yannis zeggen dat dat wel degelijk mijn taak is, omdat het ieders taak is, en daar heeft hij ergens wel een punt, zoals je op je twintigste altijd ergens wel een punt hebt, maar dan wel alleen ergens.

Dus misschien hoefde ik niet werkelijk *alles* af te handelen, maar ik moest wel alles afhandelen wat niet alleen ergens mijn taak was maar ook werkelijk. Alles wat ik deze week, of deze maand, deze winter, dit jaar, dit hele verdomde leven niet had gedaan. In negenenveertig jaar hoopt zich een hele zooi *alles* op.

Ik moest vaak nog het een en ander afhandelen, meestal morgen, maar soms ook later of volgende week

of binnenkort. Het probleem is dat het meestal niet later was, maar *nu*, en nu rookte ik nog een sigaret, las ik nog een artikel, tuurde op mijn telefoon, swipete de ondergang van de wereld naar links, bekeek alleen nog dit ene filmpje, ging nog even naar de wc, maakte snel nog een koffie, voordat ik dan meteen aan de slag ging, dus gauw, dus straks, dus misschien toch beter morgen, het was immers ook al laat.

En dan brak plotseling en bijna volstrekt onverwacht het moment aan waarop het *later* volledig opgebruikt was en het *nu* was veranderd in *nu of nooit*. 31 december was zo'n dag en de vierentwintigste natuurlijk, de verjaardagen van de kinderen, werkelijk elke vakantie, als Johanna vroeg wilde vertrekken en de kinderen al zaten te jengelen in de auto en Johanna riep: *Moet ik nu echt ook nog voor jou gaan inpakken*, en ik niet eens wist waar mijn koffer was. Zo ging het aan het einde van elke maand, voor elk weekend en elke zondagavond, eigenlijk elke avond, als ik plotseling besepte dat ik weer niets had uitgevoerd en dat het nu te laat was om nog te beginnen, en het werd ook steeds later. Als de dood bij me aan zou kloppen, zou ik zeggen dat het me werkelijk speet, maar dat ik helaas nog even iets moest afhandelen. Ik moet nog de afwas van zestien dagen doen en $g\frac{1}{2}$ *Weeks* terugbrengen naar de videotheek, ik moet de eerste aanmaning van de Belastingdienst nog betalen en de tweede, de derde, ik moet de kamers van de kinderen nog schilderen, eerst roze en lichtblauw, dan zonnig geel en groen met lianen, dan weer wit met een flessengroene accentmuur *zoals op Insta*, ik

moet nog steeds iedereen bellen tegen wie ik ooit *ik bel je* heb gezegd, ik moet me nog laten uitschrijven bij de kerk, ik moet God nog vinden, ik moet verdomme eindelijk eens de vuilniszakken buitenzetten, ik moet er nog achter komen waarom mijn ene knie de afgelopen jaren zo'n rare knak geeft en of de pijn in mijn borst misschien gewoon angina is, ik moet voor de kinderen nog een erfenis bijeenharken. Ik moet de dakgoot nog bevrijden van de vorige herfst, ik moet de Beste-Papa-van-de-Werldmok nog verdienen, ik moet mijn levenswerk nog schrijven. De meeste van mijn goede daden moet ik nog doen, ik moet nog snel mijn potentieel optimaal benutten, ik moet nog steeds dat *wat in met hem wordt het wel wat* worden, ik moet nog zoveel afhandelen, dringende dingen, onaangename dingen, in feite leuke dingen, een paar triviale dingen, een heleboel cruciale dingen, de hele bliksemse bende, die hele zooi *alles*, dit ene leven. Ik ben er nog niet eens goed en wel aan begonnen, en nu is het al zo laat.

En dat krijg je natuurlijk niet allemaal op één dag voor elkaar, ook niet op de eenendertigste december, zelfs niet als die op een vrijdag valt. Lina hoefde mij niet te vertellen hoe overdreven dat zou zijn.

Dus nam ik de hele week, die glinsterende vijf dagen tussen kerst en nieuwjaar, waarin het oude al tot de grond toe is afgebrokkeld en het nieuwe nog niet heeft toegeslagen en alles nog heel anders kan worden, namelijk goed.

Ik had het allemaal precies ingedeeld, had bedacht wat ik maandag zou doen, en dinsdag, en woensdag,

enzovoort. Nou ja, niet tot in detail, maar meer zo'n beetje, plusminus, ik ben niet zo van de lijstjes. En ik wist immers wat nu echt moest worden afgehandeld – Lina's bed in elkaar zetten voor na Engeland, het huis schoonmaken voordat Johanna op 31 december terugkwam uit Lissabon, belastingen, dat soort dingen. Ik moest nog een paar goede voornemens van vorig jaar wegwerken: gaan sporten, stoppen met roken. Mijn vader had nog een kersttelefoontje van me te goed. En Erol nog een levenswerk; ik had mijn agent tot drie keer toe tot het eind van het jaar aan het lijntje gehouden, en als er iets is wat kan beweren dat het het eind van het jaar is, dan is dat wel de eenendertigste december. Ik had helemaal uitgedacht hoe ik elke dag iets zou afhandelen en dan 's avonds naar bed zou gaan met het prettige gevoel weer iets volbracht te hebben, en toen rookte ik nog een sigaret en swipete wat op mijn telefoon, en toen was het plotseling en bijna volstrekt onverwacht 23.27 uur en het was 30 december en ik was moe.

Maar dat was helemaal niet erg. Geen paniek. Het gaat allemaal nog best lukken, hield ik mezelf voor. Je staat morgen vroeg op, onchristelijk vroeg, zoals Johanna op schooldagen, en dan handel je alles snel af voordat Johanna laat in de middag eindelijk thuiskomt, voordat jullie 's avonds naar de kinderen gaan, voordat jullie het nieuwe jaar inluiden met champagne en vuurwerk, met welverdiende uitputting en weldadig verdiende trots. Een nieuw jaar, dat heel anders zal worden, omdat je eindelijk alles hebt afgehandeld.

Een nieuw jaar, waarin je iemand bent die alles heeft afgehandeld.

Ik zette de wekker op zes uur, keek nog een paar filmpjes, volgde het algoritme, at nog een 5-minuten-cup en viel op de bank in slaap. De wekker ging, en ik zweer dat ik maar één keer op snooze drukte, omdat het zo fijn was om onder een deken te liggen in de wetenschap dat je alles nu snel zou hebben afgehandeld. Veel fijner dan je gezicht van het leer van de bank af te trekken, je voeten op de plakkerige parketvloer te zetten, door de koude woonkamer te wankelen en de hele dag daadwerkelijk alles te moeten afhandelen. Dus ik drukte echt maar één keer op de snooze-knop, ik draaide me nog één keer om, trok Johanna's kasjmieren deken voor het allerlaatst nog eens lekker om me heen, voor vijf minuutjes maar, en toen ik mijn ogen opende was het half twaalf, ach verdomme, Lars, stomme idioot, ik hou totaal niet van je. Het is echt absurd hoe een situatie soms zo kan omslaan. Het ene moment gaat het je allemaal nog lukken, je bent eigenlijk best tevreden, je draait je nog eens om, nestelt je ordentelijk onder de knuffeldeken, en dan doe je je ogen open, je ziet de miezer en beseft dat het veel te laat is en de situatie nijpend.

Ik bleef nog een paar minuten zo liggen, het maakte nu toch niets meer uit. Ik tuurde naar het rauhfaser-behang. Naar het raam. Naar dat druilerige Duitse buitenwijkweer. Naar de woonkamer, die eruitzag als een ruimte waarin iemand woont en niemand schoonmaakt. Snel wendde ik mijn blik weer af, stond op, trok

de Noorse trui aan, liep de keuken in, maakte een kop koffie, ging aan de keukentafel zitten en stak een sigaret op. Daarna nog één, misschien twee. Toen ik op mijn telefoon keek was het twintig over twaalf en ik had een bericht: *Mijn vlucht is vertraagd. Kom later. Wil jij alsjeblieft de cadeautjes inpakken?*

Ik drukte de sigaret uit in de oude jampot en stak er nog een op. Ik had geen idee waar de cadeautjes waren.

Als je ze niet naar binnen hebt gebracht staan ze nog in de garage.

Cadeautjes inpakken en de belastingen doen en de dakgoot en opruimen en schoonmaken, dat hele vervuilde huis, en mijn vader en Erol – dat kreeg ik nooit meer voor elkaar. Zoals altijd kreeg ik het niet meer voor elkaar. En als je het op je negenenveertigste niet voor elkaar krijgt zal het je nooit lukken.

En dat is dan hoe je bent, niet alleen nu, maar voor altijd. Dan helpt geen *morgen* en geen *later* en zelfs geen *binnenkort*. Zelfs het nieuwe jaar helpt dan niet. Dan ben je voor altijd een oude zak die in een gore bende woont en die zit te paffen en te kletsen over wat hij morgen allemaal wel niet gaat doen. En zo is het dan, dat is dan gewoon hoe ik ben. Ik kan er ook niets aan veranderen. En dan heb ik in elk geval dit voor elkaar gekregen: ik ben mezelf tegengekomen, zoals dat in zo'n stompzinnig mantra heet.

Kan jij de pastasalade maken? Recept op de koelkast (vegan!). En neem het vuurwerk mee. Staat in de kelder.

Ik maakte nog een kop koffie. Ik rookte nog een sigaret, misschien twee, hooguit drie. Hoestte en spuugde

het slijm in de gootsteen naast de aangekoekte vaat.

Gaat dat lukken, Lars?

En natuurlijk had ik haar moeten antwoorden. Maar wat moet je dan schrijven? *Nee, kan ik niet. Het lukt me niet een paar van die klotecadeautjes in te pakken en een salade met erwten uit blik te maken. Ieder normaal mens kan dat, maar ik niet. Ik kan het al negenenveertig jaar niet. Zoiets kan je toch echt tegen niemand zeggen.*

Wil je alsjeblieft reageren, ik moet het gewoon even weten.

En dat kon ik niet eens, ik kon niet eens reageren, en dat had Johanna toch echt kunnen weten. Johanna weet toch alles. Ze kent me toch. Zij kent die hele shit-zooi toch.

Laat dan maar, Lars. Ik vraag wel iemand anders.

Je kan toch niet ‘dan maar laten’ wat alleen maar om te huilen is. Dat je echt zo bent, dat het niet een fase is, dat je er niet overheen groeit, dat je altijd precies zo blijft, elke godvergeten dag, voor de rest van je godvergeten, nutteloze leven.

Ik ging weer naar de woonkamer. Er kleefde iets aan mijn voet en ik veegde het in het voorbijgaan aan een oude pizzadoos af. Toen ging ik op de bank liggen en swipete wat op mijn telefoon. Ik hoestte en voelde de angina, die misschien toch geen angina was, maar zeer waarschijnlijk op z'n minst terminale longkanker, en dat was dan ook weer niet zo erg. Dan was dat nu eenmaal zo. De kinderen waren volwassen en verder deed het er nu ook niet meer toe.

We zien elkaar oudejaarsavond. Maak het goed, Lars.

Ik geloof dat ik begon te huilen, nou ja, niet echt,

dat kan ik gewoon niet, maar het leek er zoveel op dat ik mijn gezicht afveegde aan mijn kriebelige wollen mouw. *Maak het goed, Lars.* Ik weet niet eens wat ‘het’ was, behalve toch weer alles. En ja, natuurlijk, natuurlijk, alles is in feite niets. Ik weet dat er niets is wat me tegenzit, dat hoeven de kinderen mij niet steeds in te peperen, ik heb geen last van seksisme of structureel racisme, heb geen handicap, geen ernstige ziekte en zelfs op goede dagen hooguit een milde depressie. Niet eens een drankprobleem, hoewel ik dat serieus geprobeerd heb. Hoe sneu ben je als het je niet eens lukt om alcoholist te worden, zodat je op z’n minst nog ex-alcoholist kan worden. Hoe klote is het als alle deuren voor je openstaan en je toch geen poot verzet. Als je geen reden hebt om zo te zijn, maar je toch gewoon zo bent. Als alles doodeenvoudig is en doodeenvoudig veel te moeilijk is. Dat is pas echt erg. Falen zonder reden is pas echt falen, en met zo iemand heeft niemand medelijden. Ach, wat zou het ook.

Ik ging zitten. Ik veegde mijn gezicht af aan de deken. Ik stond op. Ik ging naar de keuken, waar de vaat nog steeds geen zelfreinigend vermogen vertoonde, waar de keukentafel stond te kreunen onder het gewicht van alle brieven, bezorgdozen en schuldgevoelens, waar ik wachtend op morgen de tijd had weggepakt.

Maak het goed, Lars.

Als je je al jaren beroepsmatig met zulke situaties bezighoudt is het normaal dat je op zo’n moment meteen beelden in je hoofd krijgt van iemand die een

pistool in zijn mond steekt en hoe de hersenmassa er vervolgens van achteren uit spuit. En natuurlijk ben je dan blij dat het pistool onder de stapel kranten nep is. Een neppistool dat je hebt meegenomen als souvenir van de eerste draaidag, waar de kinderen vervolgens jaren mee speelden en dat je niet hebt weggegooid toen ze de pistoolfase achter de rug hadden, dat meestal ergens rondzwierf, in je werkkamer, naast de bank, op de keukentafel, onder handbereik. Omdat het soms zo geruststellend is om een pistool in je mond te steken en je voor te stellen hoe dan eindelijk alles is afgelopen, misschien niet per se gelukkig, maar in ieder geval voor altijd. *Maak het goed, Lars.*

Maar natuurlijk doe je het niet. Dat weet je al sinds de dag dat je met Johanna uit het ziekenhuis kwam en snel nog even bij het pompstation stopte om eindelijk die verdomde luiers te kopen, en je dacht: *Shit, Lars, dat kan je nu niet meer maken.* Niet vanwege de onvoorwaardelijke liefde, maar omdat je dat gewoon niet kan maken als je kinderen hebt. Dan moet je een besluit nemen. Je kan je van je leven beroven of iemand het leven schenken, maar allebei, nee, dat gaat niet. Hoewel het leven een klotegeschenk is en je het ook niet kan inruilen. *Maak het goed, Lars.*

Misschien had Johanna's therapeut wel gelijk en rookte ik zoveel omdat ik dacht dat je kinderen niet met een zelfmoord kan opzadelen, maar wel met longkanker. En daar zit wat in, maar toch niet veel. In het ziekenhuis met een chemo en al die buisjes zou ook geen leuk gezicht zijn, en daarvóór nog al het gehoest,

de zorgen, de verwijtende blikken. En ergens wil je ook niet dood. Je wil wel leven, alleen niet zo. *Maak het goed, Lars.*

Je wil gewoon een ander leven, waarin alles anders is, nou ja, waarin jijzelf anders bent, maar dat kan gewoon niet. Als het je tussen kerst en nieuwjaar niet lukt, als het je zelfs op 31 december niet lukt, ook al valt die op een vrijdag, dan lukt het je nooit. Dan helpt ook *later* niet meer, ook *morgen* niet, zelfs *volgend jaar* helpt dan niet, dan is het voorgoed te laat.

Ik legde mijn hand op het pistool. Het zweet droop over mijn gezicht. Ik legde mijn rechterwijsvinger om de trekker. Met de andere hand bracht ik de loop naar mijn lippen. Ik opende mijn mond, duwde het pistool er diep in, kokhalsde of snikte, beet hard op de loop en stelde me voor hoe het dan knalt en spuit en alles voorgoed voorbij is. *Maak het goed, Lars.*

Ik haalde de trekker over.

Geen knal, hoogstens een zachte klik. Er was nog niet eens een klein beetje *ik* van achteren uit gespoten. Alles was er nog. Maar op de een of andere manier toch anders, alsof er ook in mij iets een klik had gemaakt. Misschien niet een echte klik, of hoogstens heel zachtjes. Iets ertussenin, tussen een vuurwapen en kinderspeelgoed, tussen jezelf wel en jezelf net niet doodschieten, tussen alles-zoals-altijd en voorgoed-niets. Alsof er iets was tussen het oude en het nieuwe, of tussen mij en het andere, of tussen zoals het is en zoals het nu verdomme eindelijk eens moest zijn. Ik kan het niet beter uitleggen, behalve misschien zo: ik

had een kier gemaakt, een glinsterende kier, misschien net groot genoeg om je er tussen kerst en nieuwjaar doorheen te kunnen wurmen, naar de wereld waarin alles altijd nog goed kan komen, zelfs jijzelf.

Maak het goed, Lars.

Maak het verdomme nu eindelijk eens goed.

Nu of nooit.

Nu dus.

Ik legde het pistool weg en viste Johanna's notitieblok onder de rekeningen vandaan. Haar laatste lijst was op het witte papier doorgedrukt, alles keurig netjes afgevinkt – ach, die Johanna. Ik scheurde het bovenste vel eraf en begon te schrijven. Ga nu niet overdrijven. Ik schreef gewoon alles op wat ik deze week van plan was geweest, en alles wat Johanna me had gevraagd te doen, en natuurlijk de goede voornemens van vorig jaar, die mocht ik niet achterwege laten. Als ik nu alles afgehandeld wou hebben, dan moest het ook echt alles zijn, dan mocht er uiteindelijk niets meer overblijven, dan moest alles helemaal goed komen.

Nog doen

1. Antwoorden
2. Lina's bed
3. Schoonmaken
4. Belastingen, post, enz.
5. Cadeaus inpakken
6. Vader bellen
7. Pastasalade
8. Vuurwerk

9. Dakgoot
10. Levenswerk
11. Johanna
12. Stoppen met roken
13. Het goedmaken

Ik bekeek mijn lijst en voelde al een soort fantoomtrots, een tintelend voorgevoel van alles wat binnenkort, zeer terecht, zou tintelen, over een paar uur, als we bij Yannis voor de deur zouden staan, als de kurken dan eindelijk knalden en het flonkerende vuurwerk een heel nieuw leven verwelkomde, als Johanna mijn wang zou strelen en zeggen: *Dat heb je goed gedaan, Lars. Eindelijk heb je alles goedgemaakt.*

Ik pakte mijn telefoon. Het was 12.47 uur. Ik moest uiterlijk om half elf bij Yannis zijn. Ik had nog amper tien uur.

Komt voor elkaar, sms'te ik, legde de telefoon op tafel en zette het eerste vinkje.

Alles was al bijna goed.